

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ

Листопад 2020

**УКРАЇНА У ФОКУСІ
ІНОЗЕМНИХ ЗМІ:
РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Листопад 2020

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Засновники:

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Берегельський (інфографіка),
О. Карашук, І. Соболева,
В. Вакульчук

ЗМІСТ

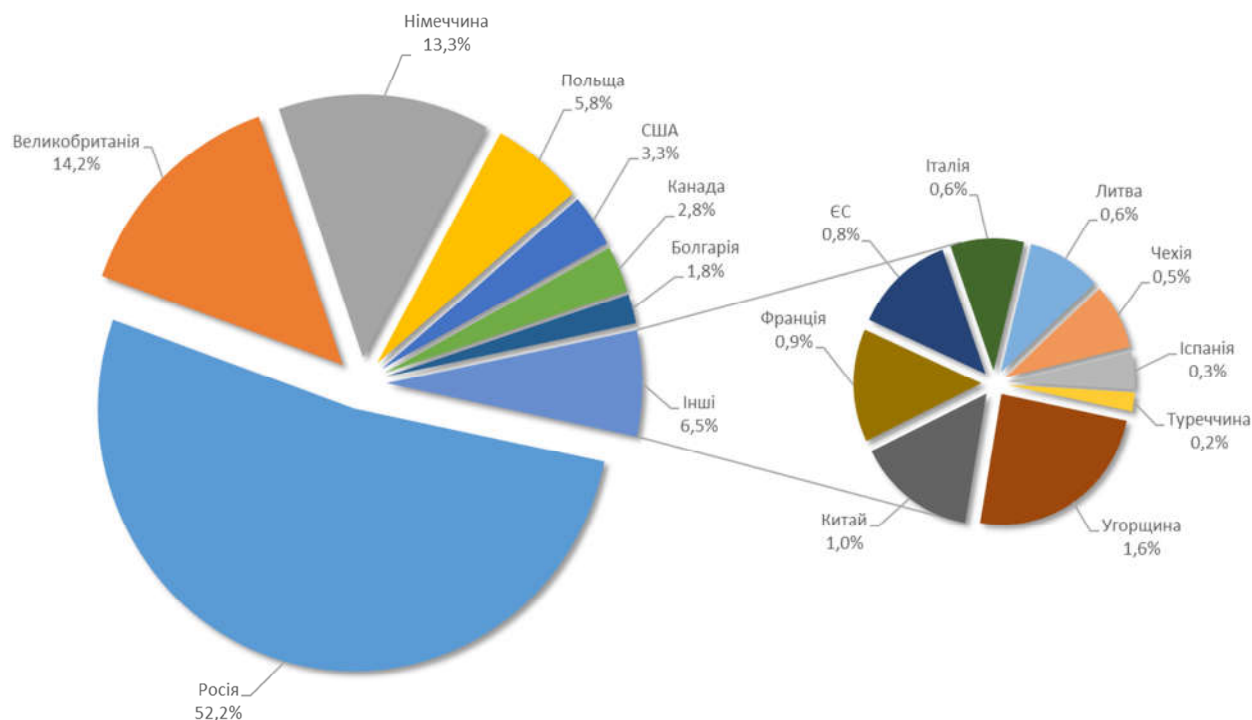
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....3

Передрук – тільки з дозволу редакції

З повнотекстовою версією видання можна
ознайомитись на сайті
Центру досліджень соціальних комунікацій
nbuviar.gov.ua

Аналітичний ракурс

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 1 по 30 листопада 2020 р. дозволив виявити та проаналізувати 1319 публікацій. Загальна кількість відібраних для аналізу матеріалів за даний період складає 689 публікацій, опублікованих російськими ЗМІ та 630 – західними ЗМІ, що у відсотковому відношенні становить 52,2 % та 47,8 % відповідно.

Діаграма 1. Співвідношення кількості публікацій за країнами світу

Аналіз інформаційного поля продемонстрував, що найбільш обговорюваними темами у досліджуваній період, стали питання пов'язані з поширенням коронавірусної інфекції на території України: статистика захворюваності та рівень смертності, методи боротьби та карантинні заходи. Дискусії щодо вакцинації громадян України, також знайшли своє відображення у публікаціях зарубіжних ЗМІ. Інформацію про щеплення від Covid російською вакциною «Спутник 5», поширювали російські медіа, посилаючись на заяви українських проросійських лідерів, які вважають, що даний препарат є кращою альтернативою іноземним вакцинам. Щодо західних ЗМІ, то вони, як і в попередні періоди, здебільшого, подавали статистику поширення коронавірусу в Україні та рівень смертності від нього. У листопаді, для покращення епідемічної ситуації в Україні та запобігання колапсу медичної системи впроваджено карантин «вихідного дня», що спричинило не тільки дискусії у владних колах, а й протести громадян. Повідомлення в українських медіа про захворювання високопосадовців, в тому числі, і Президента В. Зеленського на Covid-19, спричинили великий інтерес і в зарубіжних ЗМІ, які активно стежили за перебігом хвороби і це описували на своїх інформаційних ресурсах.

Після того, як 27 жовтня 2020 р. Конституційний суд України (КСУ) скасував статтю 366-1 Кримінального кодексу України про кримінальну відповідальність за внесення недостовірних даних в декларацію, а також визнав неконституційними повноваження НАЗК з контролю і

перевірки декларацій, в Україні настала, так звана, конституційна криза, яка викликала хвилю обурення серед зарубіжних політиків і стала топовою темою в інфопросторі іноЗМІ у даний період. Як показує аналіз відібраних публікацій, дану проблему в більшості висвітлювали російські журналісти.

Проблема неоголошеної війни РФ проти України залишається актуальною і часто обговорюваною як російськими, так і західними ЗМІ. У досліджуваній період, виявлено велику кількість матеріалів присвячених врегулюванню конфлікту на Сході України. Російські медіа акцентували свою увагу на тому, що на тимчасово окупованих територіях України відбуваються порушення мінських домовленостей, у тому числі не дотримання режиму всеосяжного припинення вогню.

«Українська тема» у політиці США залишається актуальною та часто обговорюваною зарубіжними медіа. У досліджуваній період, відбулися вибори президента США, на яких переміг Джо Байден, що відкрило для України нові можливості та перспективи. Так, західні мас-медіа, активно висловлювали свої припущення щодо подальшої співпраці двох урядів у боротьбі з російським агресором на Сході України, наданні військової та гуманітарної допомоги українцям та партнерства в інших сферах діяльності, натомість, російські ЗМІ дані питання не висвітлювали.

У аналізованій період, економічні проблеми стали об'єктом висвітлення іноземними ЗМІ. Перемовини голови Національного банку України К. Шевченка з представниками Міжнародного Валютного Фонду, а також відмову у наданні чергового траншу МВФ описували російські журналісти, щодо подальшої співпраці України з МВФ висловлювали свої припущення також західні експерти. Російські мас-медіа, як завжди, «розганяли» інформацію про можливий дефолт української економіки, натомість західні – описували розвиток міжнародних торгово-економічних зв'язків з Україною.

Проблеми окупованих територій України, перед усім, Криму, часто обговорювали російські ЗМІ. Однією з топових тем, у досліджуваній період стали дискусії щодо відновлення водопостачання на територію анексованого півострова.

Українсько-російські відносини описували виключно російські медіа, однак, можна стверджувати, що тональність та тематика публікацій змінилася у порівнянні з попереднім оглядовим періодом: так у жовтні у російському інфопросторі неодноразово наголошувалося на нормалізації зв'язків між країнами та про можливу співпрацю, а у листопаді – лунали звинувачення на адресу як окремих українців, так і України як державу взагалі. Також виявлено велику кількість публікацій, які сигналізують про українсько-російське відчуження у різних сферах діяльності.

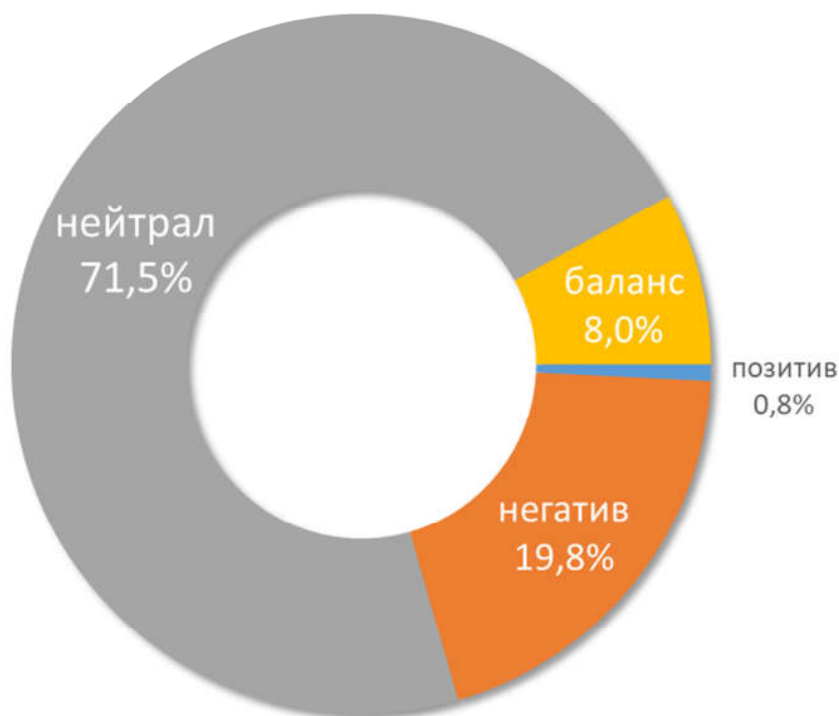

Діаграма 2. Загальна ієрархія тегів за тематичних групою

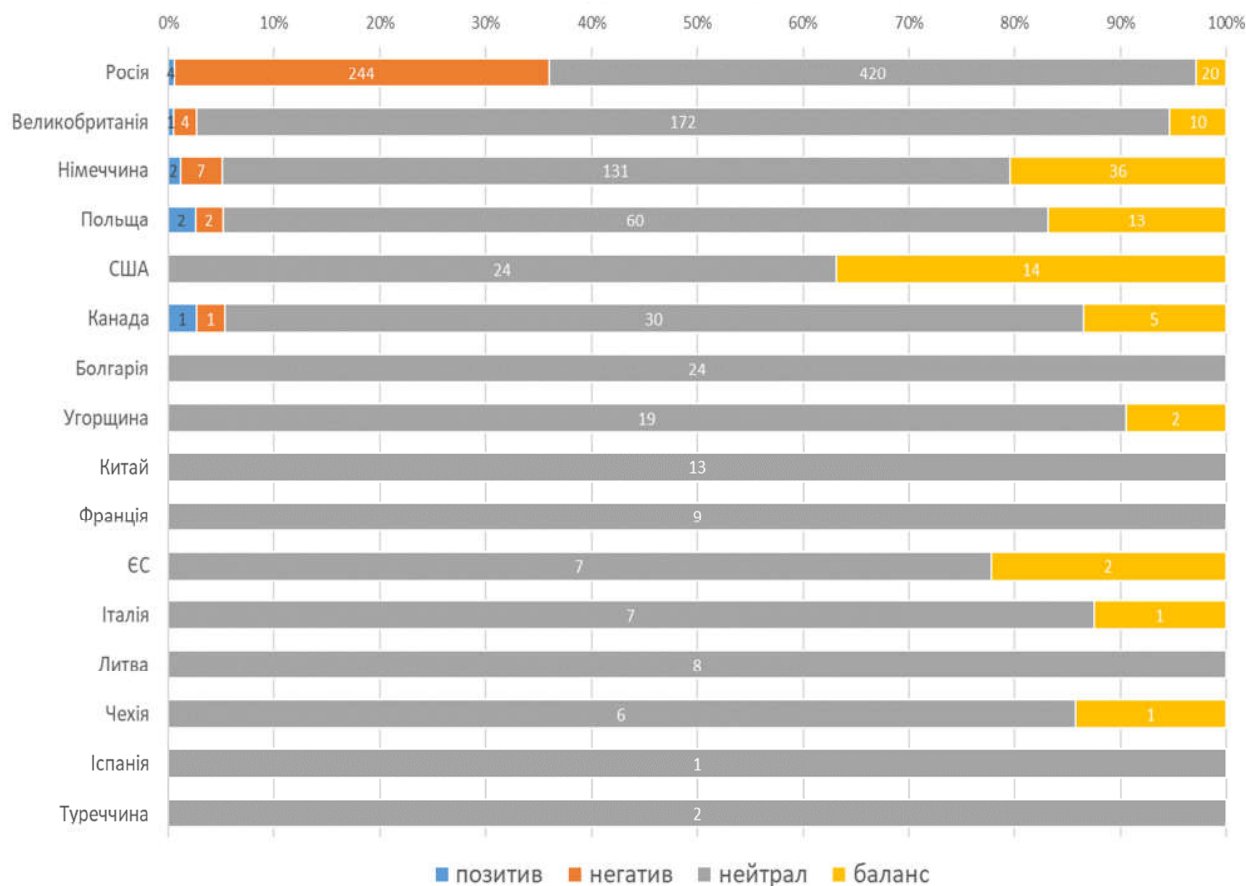

Діаграма 3. Розгалужена ієрархія найбільш згадуваних тегів, що мають свої підтеги

Інформація, подана іноземними ЗМІ та досліджена нами, має різний контекст (значення): передусім можна констатувати абсолютне переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять головним чином констатацію фактів чи виклад думок; публікацій, які оцінені «негативно» виявлена суттєва кількість, а компліментарних суджень про Україну чи події в ній – зовсім мало. Відсутність оціночних суджень та коментарів експертів у публікаціях ЗМІ, з нашої точки зору, може свідчити про те, що Захід загалом дещо «охолов» щодо України та її проблем. Першопричиною цього є скорочення діалогу українських владних інститутів зі своїми західними партнерами. Більш детально картину контексту повідомлень можна побачити на діаграмах 4 та 5.

Діаграма 4. Контекст повідомлень

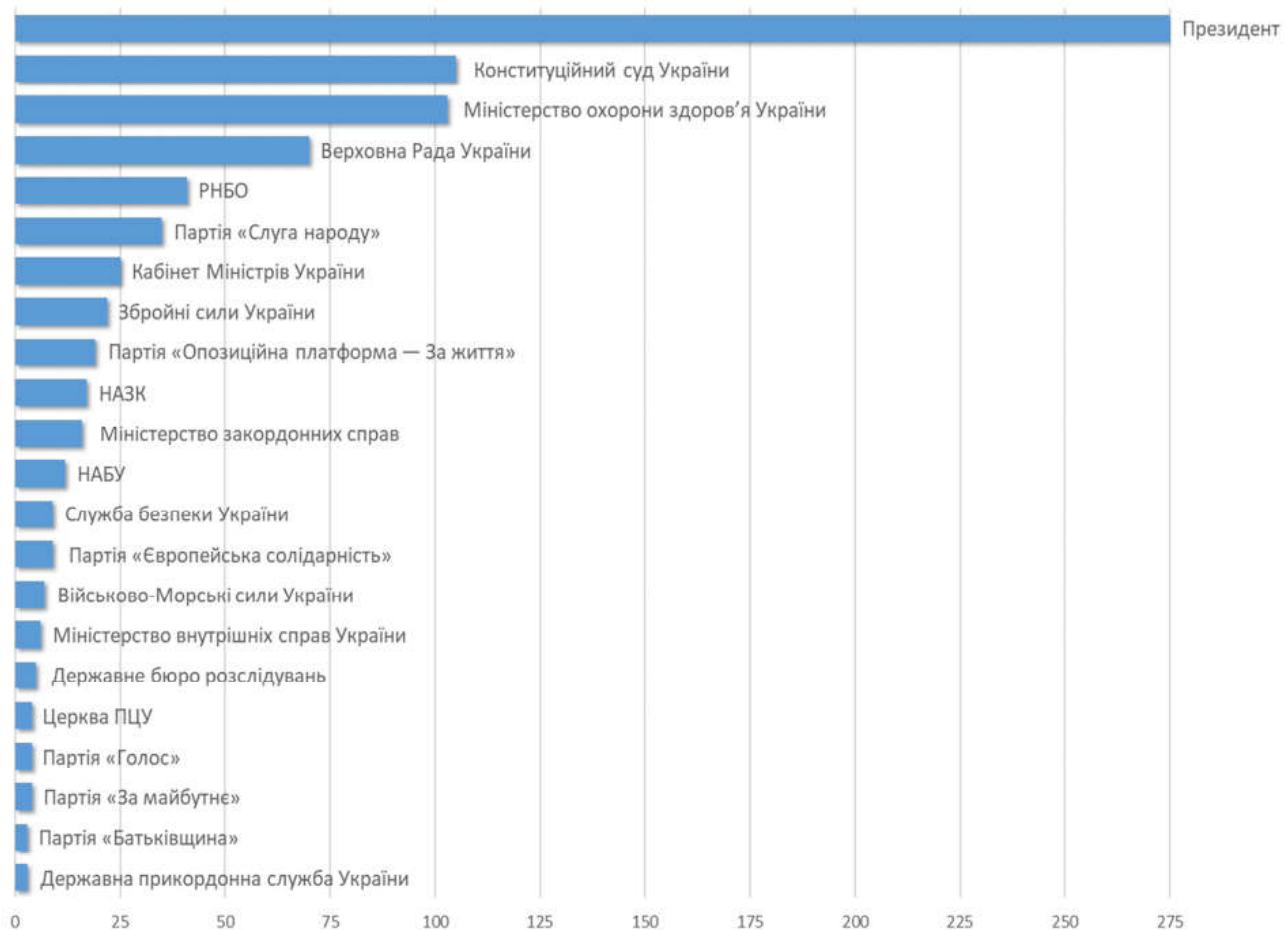

Діаграма 5. Контекст повідомлень за країнами світу

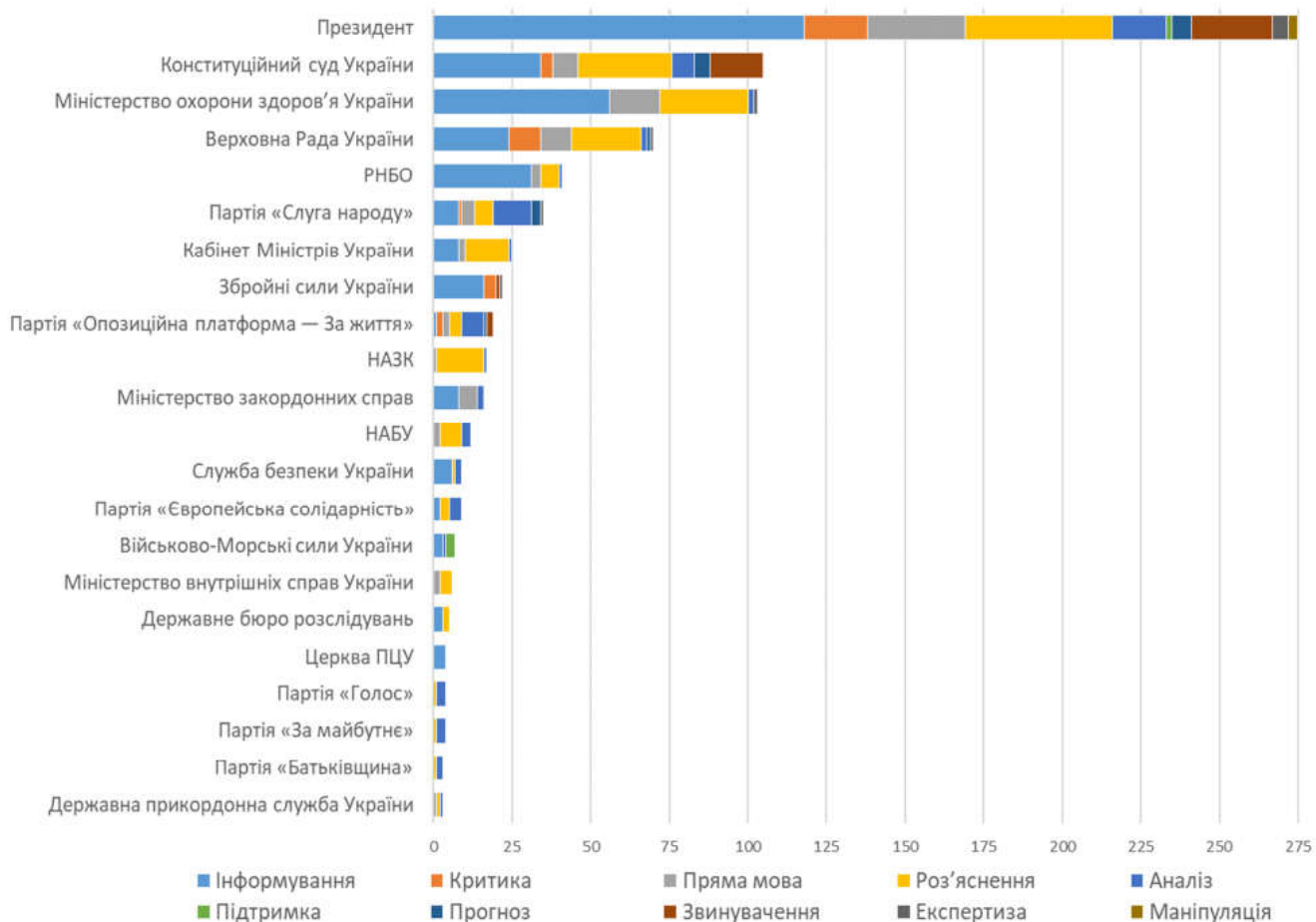
Слід зауважити, що до загальної кількості публікацій ввійшло досить багато перепостів одних і тих ж самих статей, однак з різними назвами, та з посиланнями на ресурс, звідки скопійована інформація. Найбільшу кількість перепостів виявлено у інфопросторі російських ЗМІ. Можемо висловити припущення, що така технологія створення «інформаційного шуму» є проявом гібридної війни Росії як проти України так і проти країн Заходу.

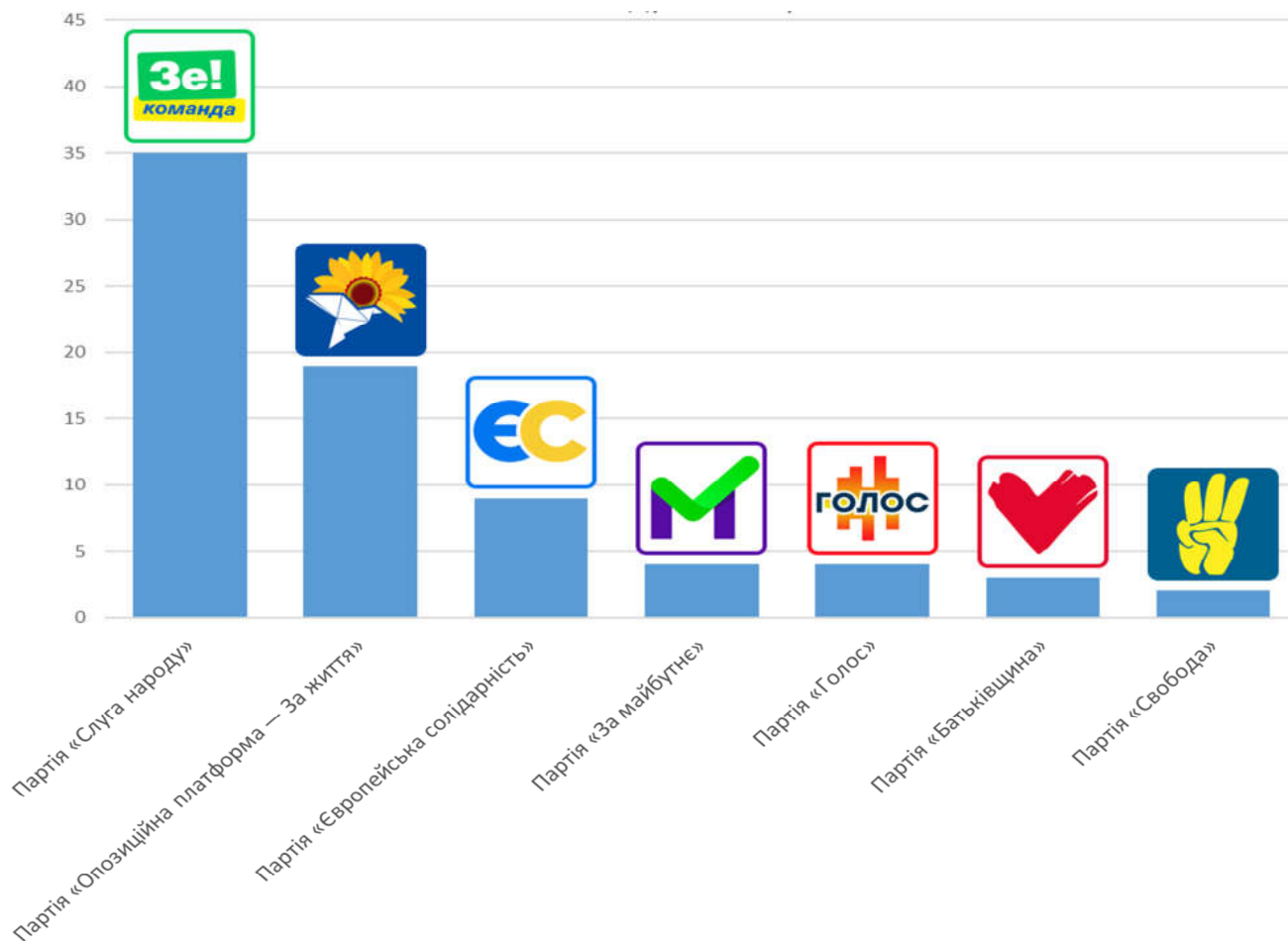
Діаграма 6. Інтенції (мета публікації)

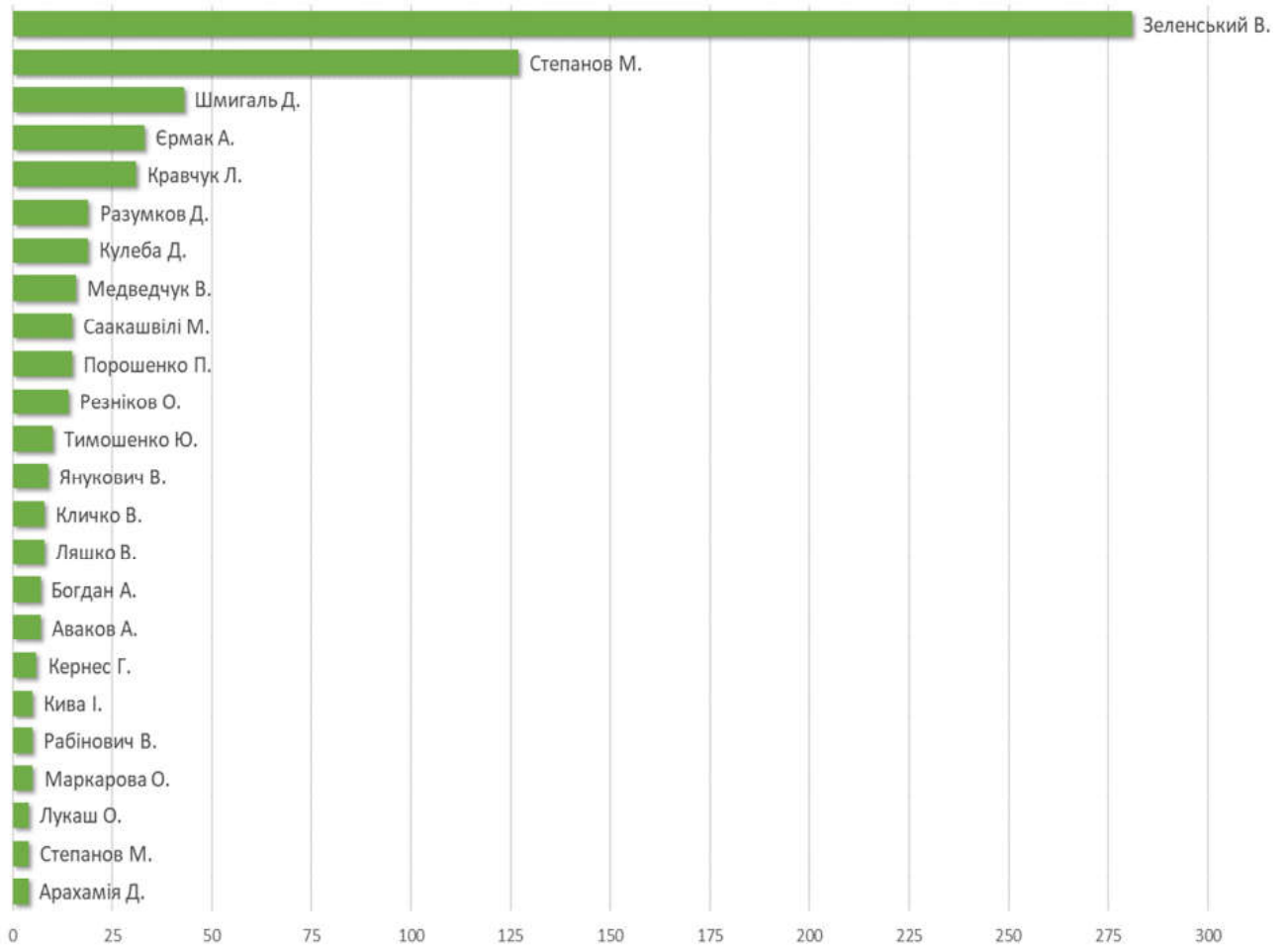
Діаграма 7. Соціальні інститути

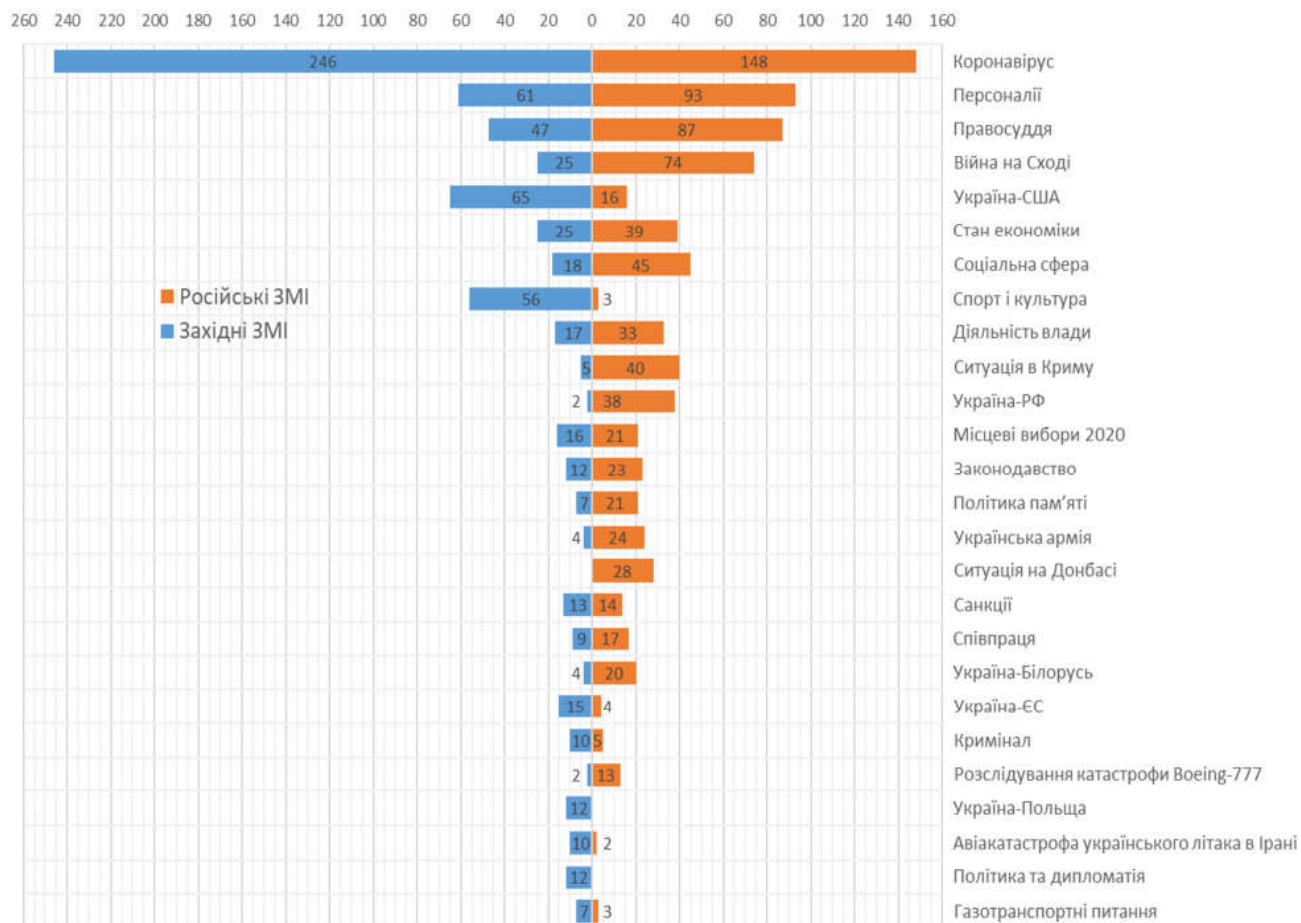
Діаграма 8. Іntenція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

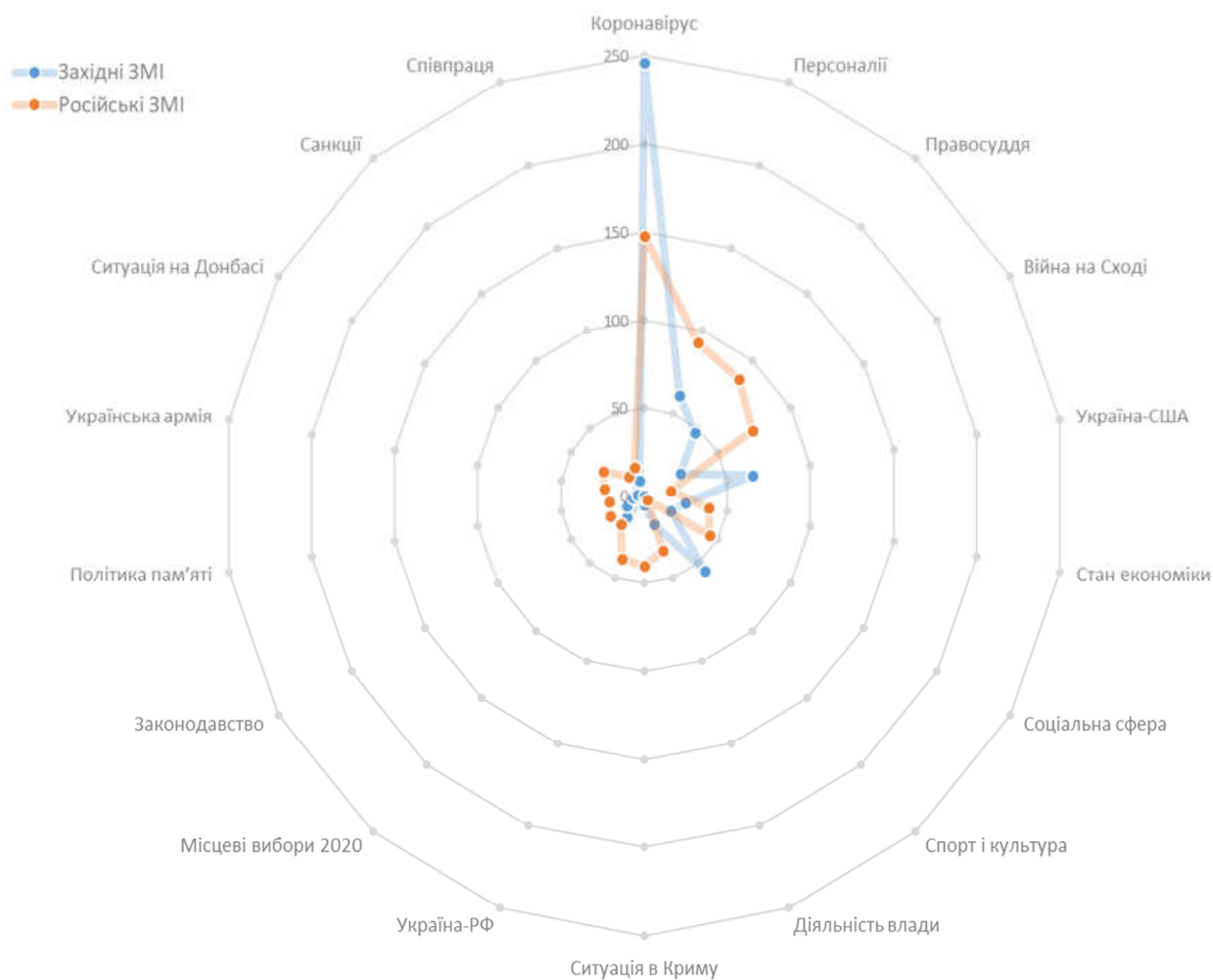
Діаграма 9. Згадувані партії

Діаграма 10. Персоналії

Діаграма 11. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

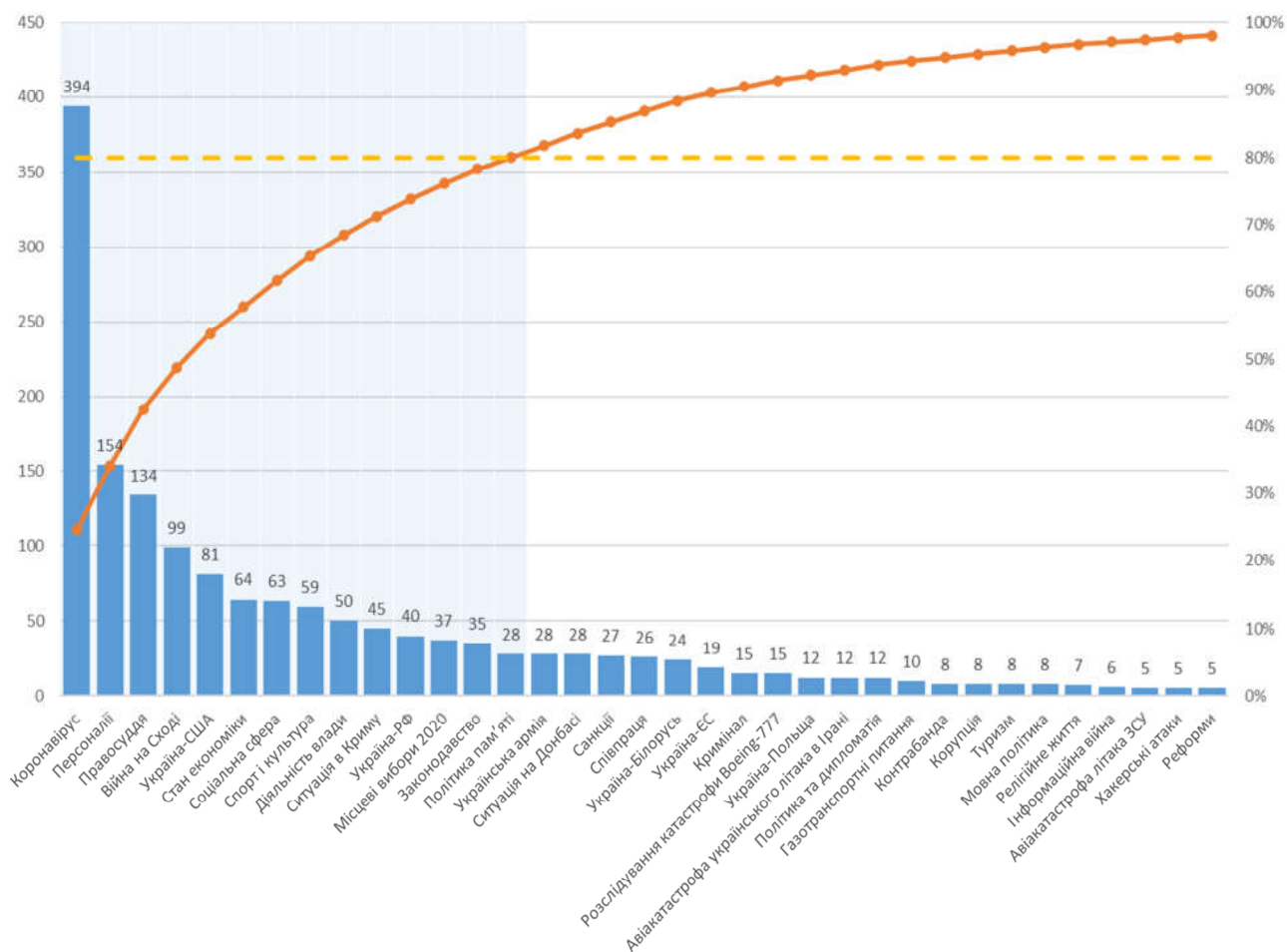

Діаграма 12. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

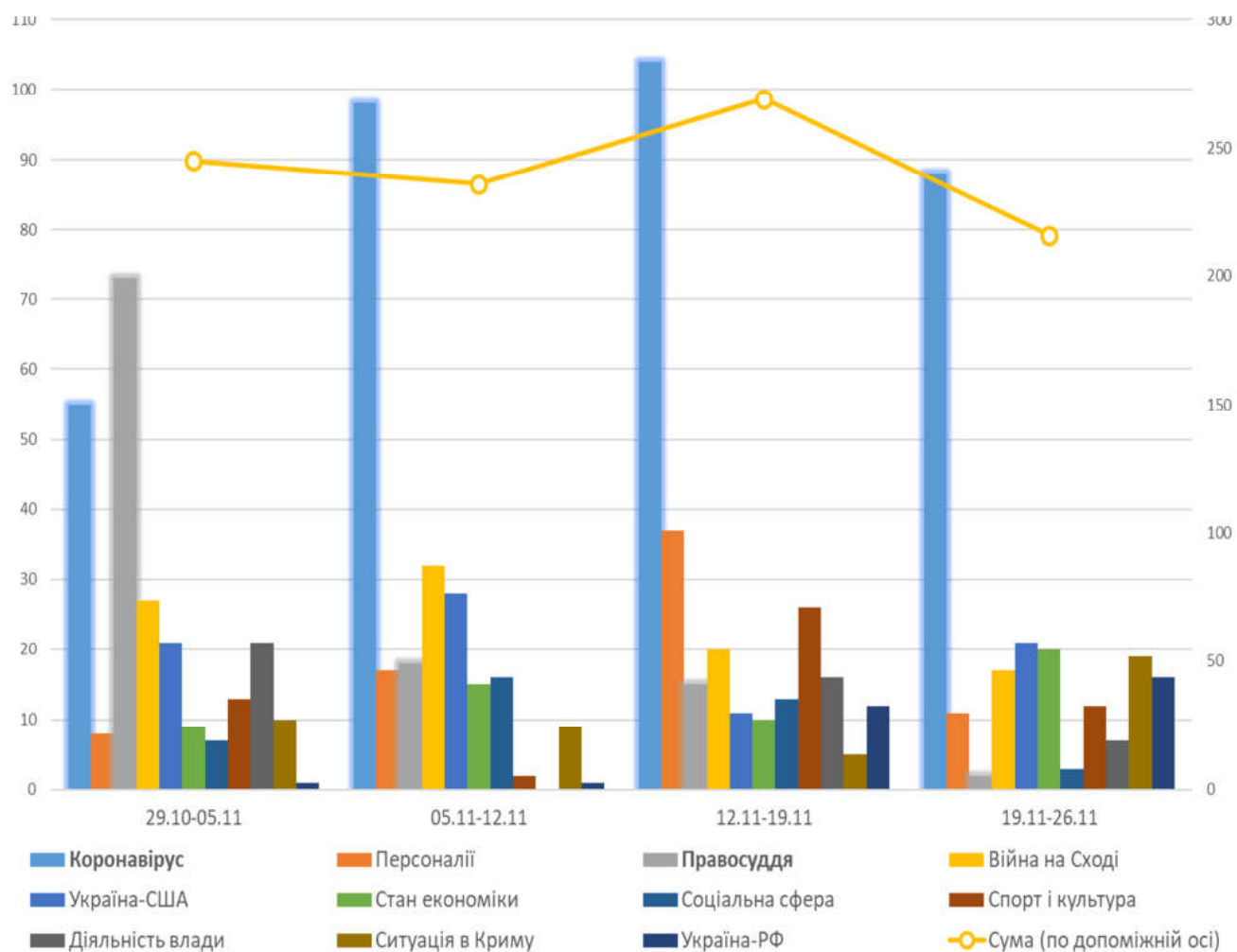

Діаграма 13. Масштабовані показники тегів, що не мають високих значень

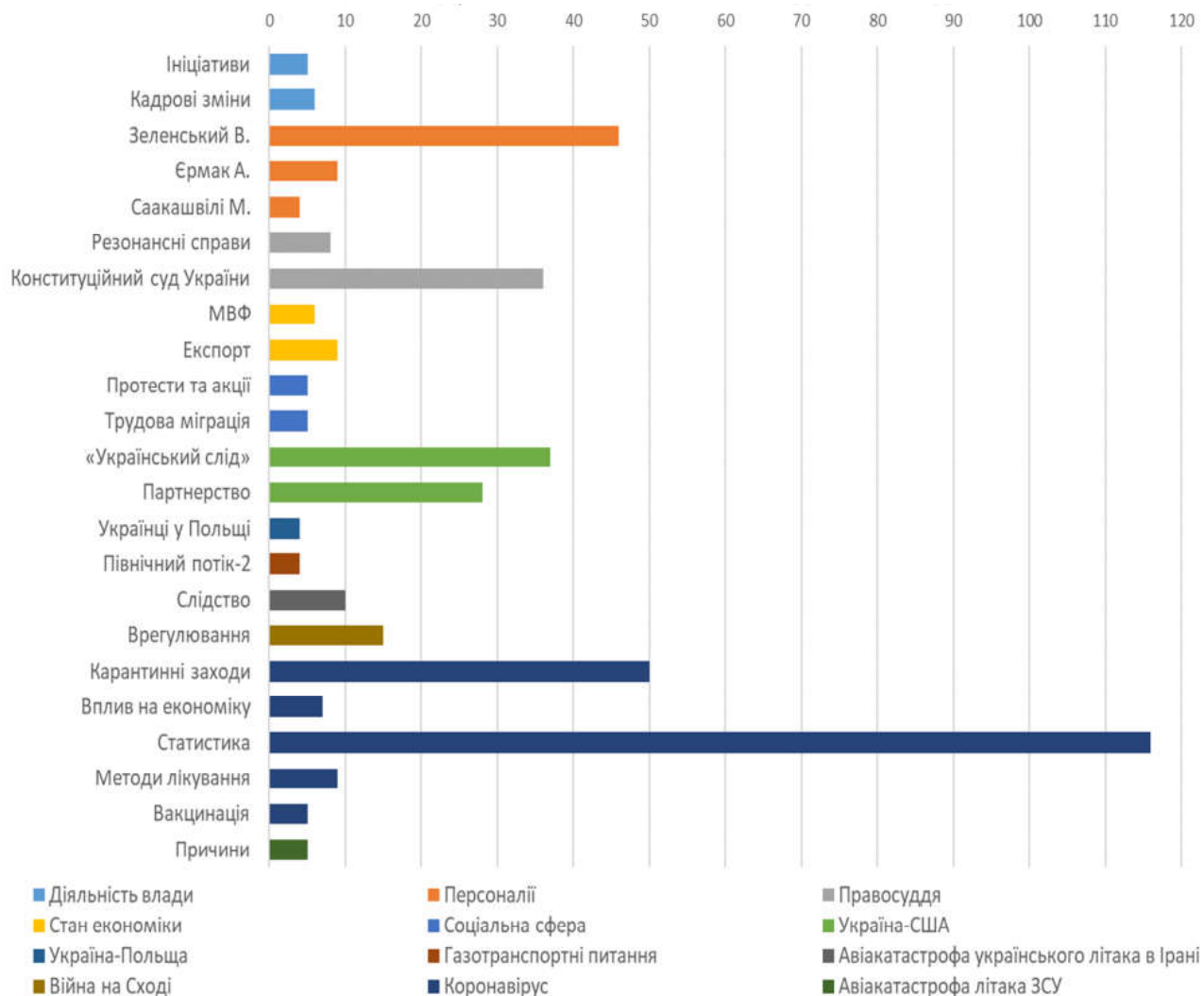
Ієрархія висвітлення проблеми за окремими питаннями – від найчастіше обговорюваних, до маргінальних проаналізована за допомогою діаграм «Найбільш згадувані теги». Це дозволяє зробити висновки про специфіку висвітлення – педалювання чи замовчування тих чи інших тем. Крива Парето на цій же діаграмі відображає специфіку співвідношення кількості повідомлень за тематичними тегами та заповнення інформаційного простору: за точками зміни кривої можна прослідкувати, на яку тематику припадає більшість (80 %) повідомлень.

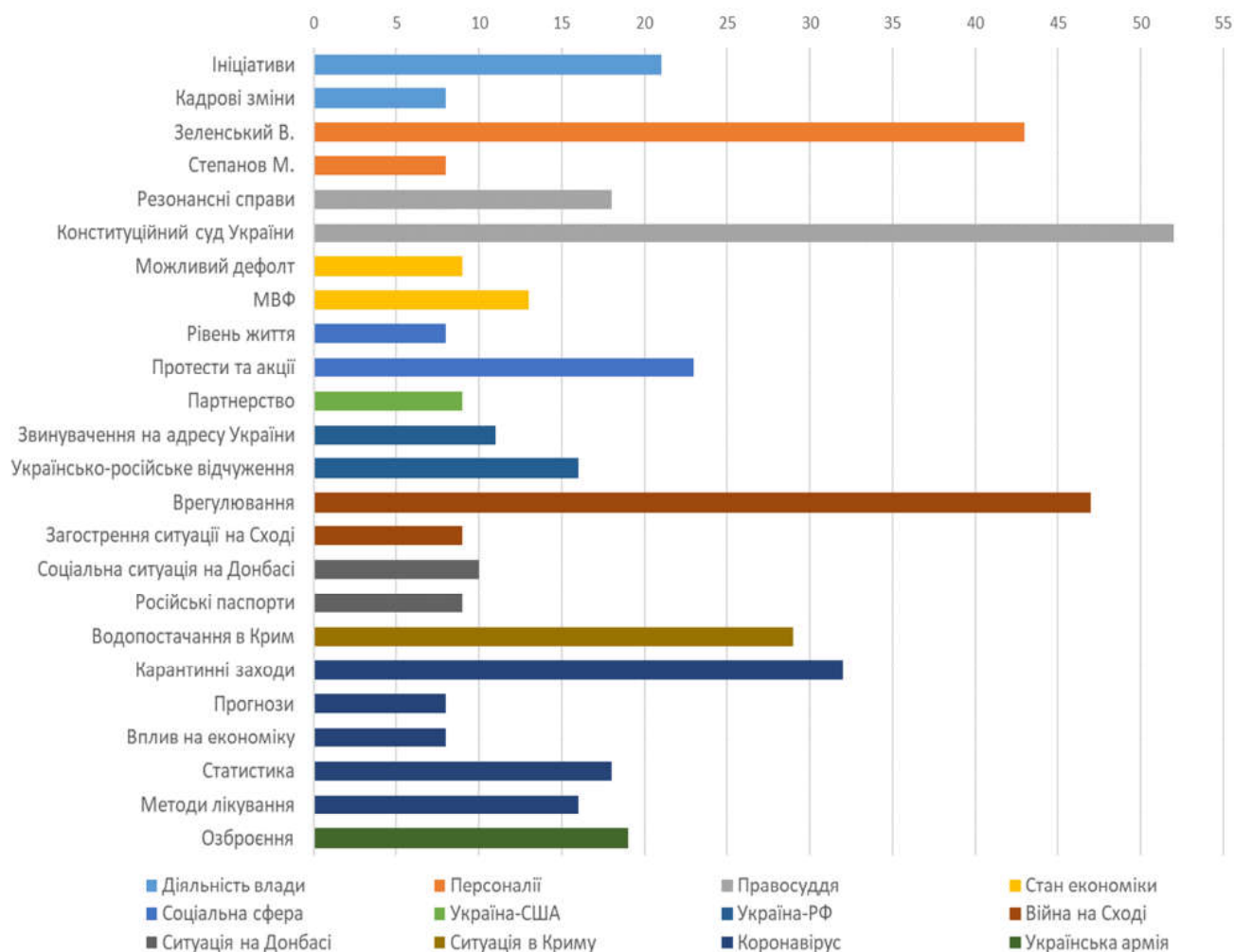
Діаграма 14. Найбільш топові тематичні теги, що формують 80% інформаційного простору (діаграма Парето)

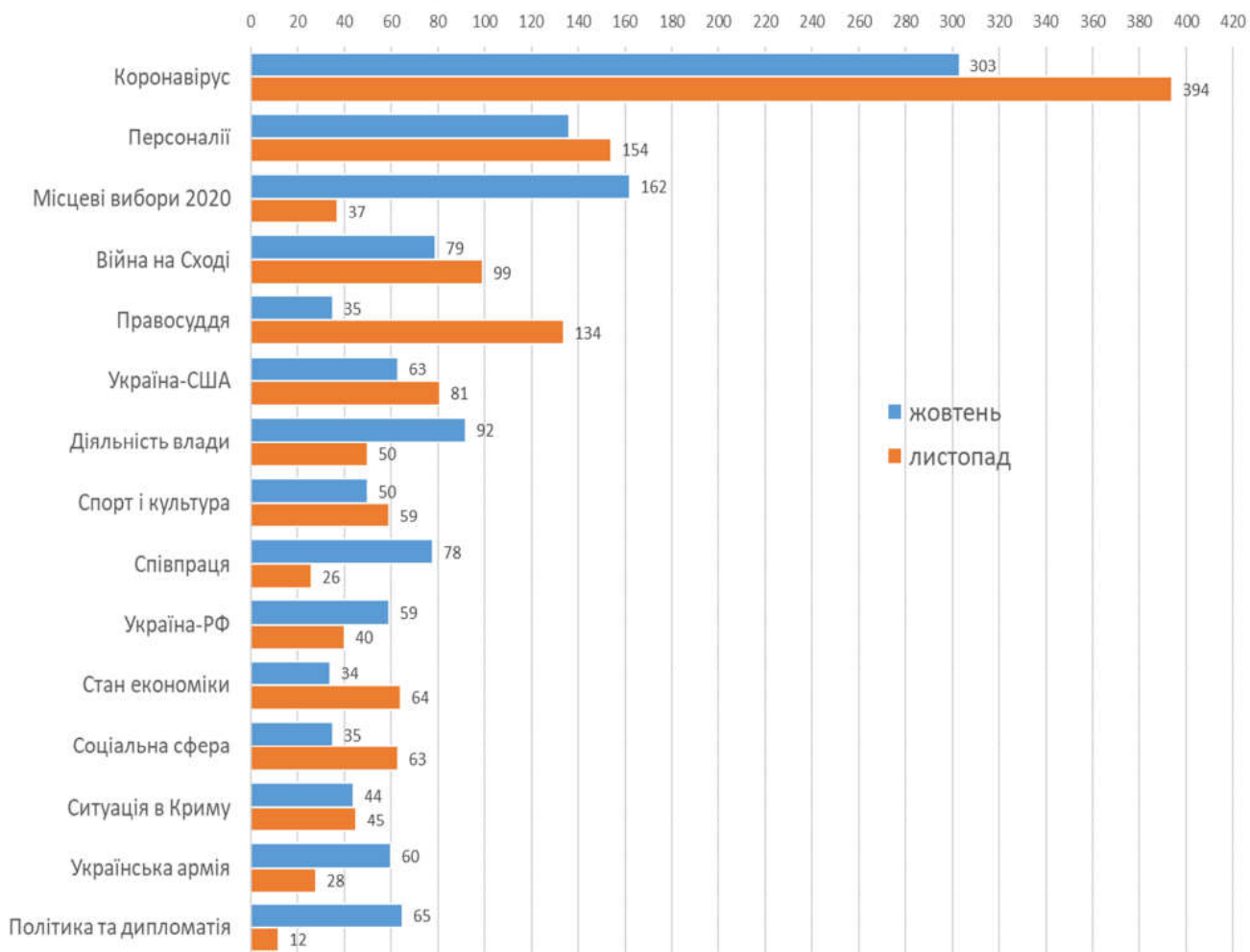
Діаграма 15. Динаміка найбільш топових тематичних тегів

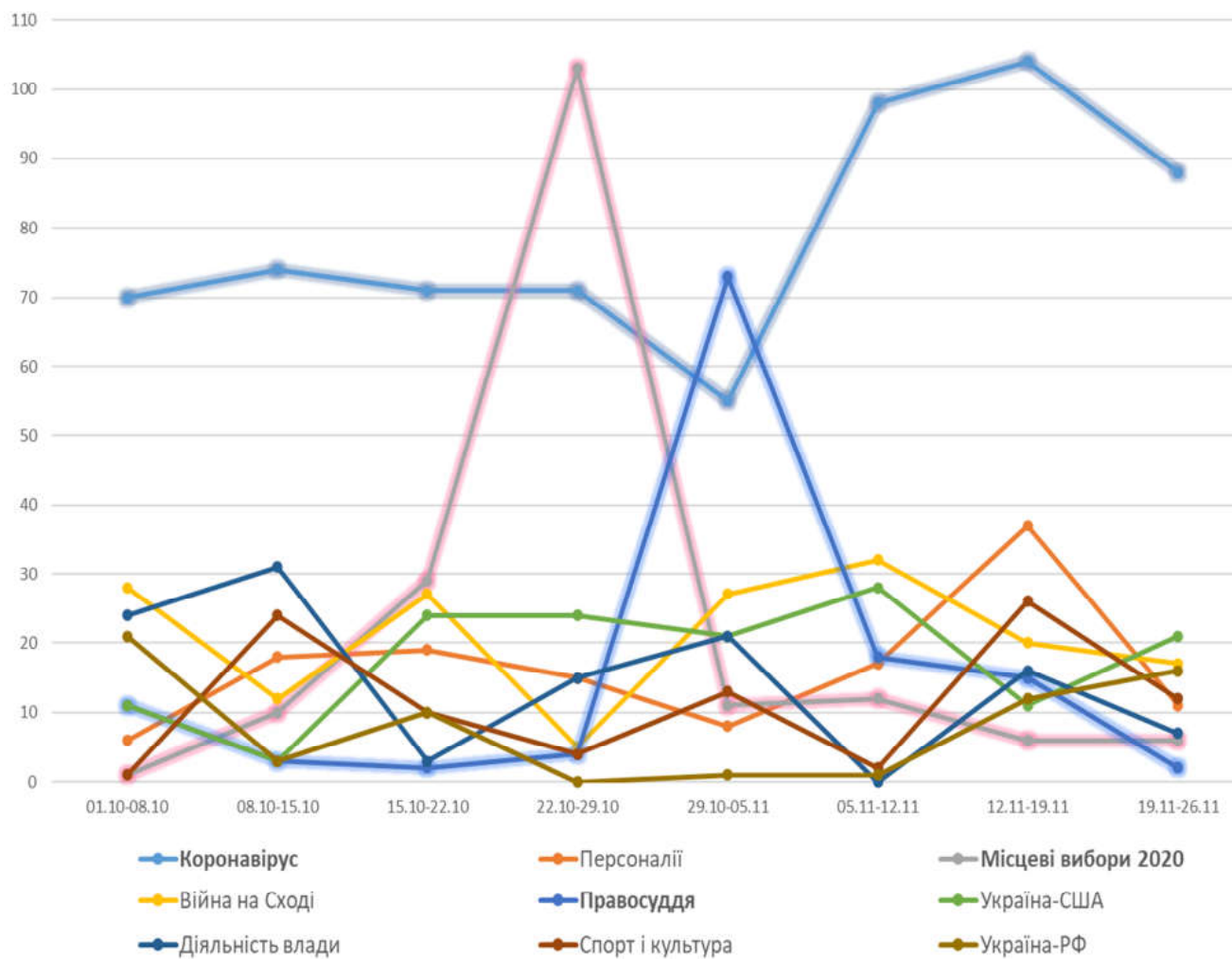
Діаграма 16. Найбільш згадувані тематичні теги та їх підтеги в західних ЗМІ

Діаграма 17. Найбільш згадувані тематичні теги та їх підтеги в російських ЗМІ

Діаграма 18. Порівняння кількості повідомлень найбільш топових тематичних тегів за жовтень – листопад

Діаграма 19. Динаміка найбільш топових тематичних тегів за жовтень – листопад

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Листопад 2020

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Берегельський (інфографіка),
О. Каращук, І. Соболева,
В. Вакульчук

Комп'ютерне верстання:

Н. Крапіва

Формат 60x90/8. Обл.-вид. арк. 0,18.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
siaz2014@ukr.net